

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5906/2020
10.06.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Марине Милановић и Катарине Манојловић Андрић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милан Динић, адвокат из ..., против туженог Града Ниша, кога заступа Правобранилаштво Града Ниша, ради исплате, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2242/20 од 23.09.2020. године, у седници одржаној 10.06.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2242/20 од 23.09.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П 6773/18 од 10.07.2020. године, исправљеном решењем истог суда П 6773/18 од 18.08.2020. године, првим ставом изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде за фактички изузето земљиште у саставу кп. бр. .. и кп. бр. .. потес „...“, укупне површине 1.035 м², уписане у ЛН .. КО ..., за заузетих 1.035 м², исплати износ од 5.140.969,20 динара, са законском затезном каматом од 10.07.2020. године до исплате. Другим ставом изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 364.010,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 2242/20 од 23.09.2020. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане одлуке у смислу члана 408. Закона о парничном поступку, а у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11...18/20), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

У поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог Закона, па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се ревизијом указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у листу непокретности .. КО ..., уписан као корисник на кп.бр. .. и кп. бр. ..., потес „...“, укупне површине 1.035 м², а Република Србија као ималац права својине. Оценом налаза и мишљења судског вештака геометра, улица „...“, формирана је из више парцела и у њен састав су ушле парцеле у власништву тужиоца кп. бр. .. и кп. бр. ..., построј улице је земљан, посут шљунком, није асфалтирана и иста је без ивичњака, при чему је на улици инфраструктура изведена, а у смислу уведене струје на бетонским бандерама, ПТТ инсталације, канализације и водовода. Наведене парцеле су ушле у састав улице ..., у мерама и границама ближе описаним у датом налазу, а вештачењем вештака грађевинске струке утврђена је тржишна вредност од 4.967,12 динара по м², а укупна тржишна вредност заузетих површина парцела је 5.140.969,00 динара. Према информацији о локацији Градске управе Града Ниша, Секретеријата за планирање и изградњу број ..-2018-06 од 26.10.2018. године, катастарске парцеле број .. и .. КО ... се налазе у граници захвата Плана генералне регулације подручја Градске општине Палилула III фаза („Службени лист Града Ниша“ број 116/2016 и 136/2016) и намењене су формирању улице, као јавне површине.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилном применом материјалног права, обавезали туженог да тужиоцу исплати новчану накнаду због извршене фактичке експропријације земљишта, у износу од 5.140.969,20 динара, са припадајућим законском затезном каматом, сходно одредби члана 277. Закона о облигационим односима.

Одредбом члана 58. Устава Републике Србије, између осталог, прописано је да се јемчи мирно уживање својине и других имовинских права стечених на основу закона (став 1.) као и да право својине може бити одузето или ограничено само у јавном интересу утврђеном на основу закона и да је учињено уз накнаду која не може бити нижа од тржишне (став 2.).

Из наведене уставне одредбе произлази да дозвољено одузимање права својине, које не представља повреду права на имовину, постоји само када су кумулативно испуњена два услова: да је учињено у јавном интересу утврђеном на основу закона и да је учињено уз накнаду која не може да буде нижа од тржишне.

Одредбом члана 2. став 1. тачка 6. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник Републике Србије“, број 72/09...145/14) прописано је да је површина јавне намене простор одређен планским документом за уређење или изградњу јавних објеката или јавних површина за које се утврђује општи интерес у складу са посебним законом (улице, тргови, паркови и друго).

Одредбом члана 10. Закона о јавној својини („Службени гласник Републике Србије“, број 72/11... 108/16) поред осталог прописано је: да се добрима у општој употреби у јавној својини, у смислу тог закона, сматрају оне ствари које су због своје природе намењене коришћењу свих и које су као такве одређене законом - јавни путеви, јавне пруге, мост и тунел на јавном путу, пружи или улици, улице, тргови, јавни паркови, гранични прелази и друго (став 2); да свако има право да добро у општој

употреби користи на начин који је ради остваривања те намене прописан законом, односно одлуком органа и правног лица ком су та добра дата на управљање (став 5); да су добра у општој употреби у својини Републике Србије, изузев путева II реда који су у својини аутономне покрајине на чијој територији се налазе као и изузев некатегорисаних путева, општинских путева и улица (које нису део аутопута или државног пута I и II реда), тргова и јавних површина, који су у својини локалне самоуправе на чијој територији се налазе (став 10.).

У конкретном случају, катастарске парцеле у власништву тужиоца су приведене јавној намени за јавну саобраћајну површину и то тако што је парцеле ушле у састав улице ..., и то кат.парцела број .. у површини од 859 м², а кат. парцела број .. у површини од 176 м². На тај начин извршена је фактичка експропријација, која управо и настаје када се на земљишту граде путеви, инфраструктурни и други објекти у јавном интересу, иако не постоји решење о експропријацији земљишта, односно о његовом изузимању из поседа. На тај начин је тужилац као власник онемогућен у вршењу својих власничких права из члана 3. Закона о основама својинскоправних односа и није у обавези да трпи штетне последице зато што надлежни орган туженог није спровео управни поступак и донео решење о експропријацији (изузимању из поседа), које би било основ за исплату новчане накнаде.

Тужени је обвезник исплате накнаде јер се спорне парцеле на којима је тужилац и даље уписан као власник, односно корисник, користе као улице - добро у општој употреби и у јавној својини, на којем тужени има право својине у складу са чланом 10. став 10. Закона о јавној својини. Висина ове накнаде, која тужиоцу припада на основу члана 1. Протокола 1. уз Европску конвенцију и члана 58. Устава Републике Србије, одређена је према тржишној вредности земљишта према налазу и мишљењу судског вештака који су судови прихватили, а тужени није предложио ново вештачење у смислу члана 271. ЗПП.

Имајући изложено у виду, нису основани ревизијски наводи туженог о погрешној примени материјалног права, засновани на ставу ревидента да није обвезник накнаде јер ни једном својом радњом није тужиоца онемогућио у коришћењу своје имовине. Тужени је титулар права јавне својине на спорном земљишту које је фактички (без правноснажног решења о експропријацији, односно изузимању из поседа) претворено у добро у општој употреби - улицу, а исто је за такву намену предвиђено и одговарајућим планским актом.

Неосновани су наводи ревизије којима се оспорава правилна примена материјалног права. Ово тим пре што се у ревизији понављају наводи који су истицани у жалби против првостепене пресуде, које наводе је другостепени суд правилно оценио као неосноване и за ту оцену дао јасне и довољне разлоге, које овај суд у свему прихвата. У преосталом делу ревизија оспорава правилност утврђеног чињеничног стања и ставља примедбе на оцену доказа из члана 8. ЗПП, због којих се ревизија не може изјавити према члану 407. став 2. ЗПП.

Из изнетих разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа – судија

Добрила Страјина, с.р.

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**